ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ G. FEDERICO MANCINI της 7ης Μαρτίου 1985 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Η υπόθεση, στην οποία αναφέρονται οι παρούσες προτάσεις αφορά προδικαστικό ερώτημα, το οποίο υπέβαλε στο Δικαστήριο το Finanzgericht Baden-Württemberg στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιόν του μεταξύ της Deutsche Forschungs- und Versuchsanstalt für Luft- und Raumfahrt της Κολωνίας και του Hauptzollamt Stuttgart-West. Ειδικότερα, ο εθνικός δικαστής ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του κύρους και των αποτελεσμάτων μιας αποφάσεως της Επιτροπής, η οποία αφορά την ατελή εισαγωγή ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου αντικειμένων εκπαιδευτικού, επιστημονικού ή μορφωτικού χαρακτήρα.

Το Νοέμβριο του 1979, η γερμανική εταιρία εισήγαγε από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας μία συσκευή με την ονομασία « signal analyzer HP 5420 A with interface HP 10929 A » προκειμένου να τη χρησιμοποιήσει σε ένα ερευνητικό πρόγραμμα « επί των θορύβων εκροής, των θορύβων από τη βιομηχανία, της δομής των περιδινήσεων και της πηγής του θορύβου ». Η εισαγωγέας εταιρία ζήτησε από το αρμόδιο τελωνείο (το Hauptzollamt Stuttgart-West) να της χορηγήσει δασμολογική ατέλεια. Το τελωνείο, αρχικά, χορήγησε, αν και προσωρινά, στην εταιρία δασμολογική ατέλεια· στη συνέχεια όμως, και αφού ζήτησε να εξεταστεί η συσκευή από το Ίδρυμα Ερευνών και Εκπαιδεύσεως επί της Δασμολογικής Τεχνικής του Μονάχου, το τελωνείο ανακάλεσε τη χορήγηση ατέλειας και ζήτησε από την εισαγωγέα εταιρία, με διορθωτική πράξη της 30ής Ιουλίου 1981, την καταβολή πλέον των 7 000 γερμανικών μάρκων ως εισαγωγικό δασμό. Ως αιτιολογία ανέφερε ότι στην πραγματικότητα η συσκευή δεν είχε επιστημονικό χαρακτήρα.

Η εισαγωγέας εταιρία άσκησε προσφυγή κατά της απορρίψεως της ενστάσεώς της, ενώπιον του Finanzgericht Baden-Württemberg, υποστηρίζοντας ότι η συσκευή προσφέρει « τη δυνατότητα να ερευνηθεί με μεγάλη ακρίβεια η σχέση συμφωνίας και φάσεως μεταξύ δύο σημάτων που μετρούνται μέσα σε μία τυρβώδη ροή » και, επομένως, χρησιμεύει στη μελέτη « της γένεσης και της δομής των περιδινήσεων, καθώς και των αιτιών των θορύβων »· επομένως, ανεξάρτητα από το interface που εισήχθη ταυτόχρονα, η συσκευή έχει αναμφισβήτητα επιστημονικό χαρακτήρα. Το τελωνείο, όμως, ενέμεινε στην άποψή του, την οποία υπαγόρευε, όπως ανέφερε, η απόφαση 82/932 της 20ής Δεκεμβρίου 1982, με την οποία η Επιτροπή δεν είχε δεχτεί τον επιστημονικό χαρακτήρα συσκευής, του ίδιου τύπου και σήματος, καίτοι χωρίς interface (ΕΕ L 383, σ. 6).

Με Διάταξη της 15ης Μαρτίου 1984, το τμήμα XI του Finanzgericht ανέβαλε την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως και, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, υπέβαλε στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

1) Είναι άκυρη η απόφαση 82/932/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 1982 (ΕΕ L 383, της 31.12.1982, σ. 6);

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 1: Πώς πρέπει να ερμηνευτεί το άρθρο 1 της απόφασης της Επιτροπής: αφορά η διάταξη αυτή, εκτός από τη συσκευή που αναφέρει, και όλες τις άλλες συσκευές του ιδίου τύπου;

* Μετάφραση από τα ιταλικά.

2. Η Διάταξη περί παραπομπής είναι λακωνικότατη. Οι αμφιβολίες που τρέφει ο παραπέμπων δικαστής ως προς το αν η επίδικη απόφαση είναι έγκυρη απορρέουν από λόγους « τυπικούς και ουσιαστικούς » λόγω της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 17ης Μαρτίου 1983, στην υπόθεση 294/81, Control Data, Συλλογή 1983, σ. 911). Ζητεί, εν πάση περιπτώσει, να πληροφορηθεί αν το μέτρο ισχύει για όλες τις συσκευές « Hewlett Packard — digital signal analyzer, model 5420 A », ή αν αφορά μόνο « τη συσκευή του τύπου αυτού που αποτελεί το αντικείμενο της αιτήσεως » που υπέβαλε, στις 18 Ιουνίου 1982, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Εντούτοις, σε έγγραφο, το οποίο απηύθυνε προς το καθού τελωνείο το Finanzgericht στις 17 Νοεμβρίου 1983 και το οποίο περιέχεται στη δικογραφία, παρέχονται και άλλες διευκρινίσεις επί των δύο ερωτημάτων. Κατά το παραπέμπον δικαστήριο, η εφαρμογή από την εθνική τελωνειακή αρχή μιας απόφασης της Επιτροπής που αφορά την εισαγωγή συγκεκριμένου αντικειμένου και η οποία δεν μπορεί πλέον να προσβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 173, θίγει τελικά τις εγγυήσεις δικαστικής προστασίας του εισαγωγέα. Αν η τελωνειακή αρχή θελήσει να προκαλέσει νέα απόφαση της Επιτροπής, η απόφαση αυτή, καθ' υπόθεση διαφορετική από την προηγούμενη, θα υποκαθίστατο στην απόφαση, η οποία αποτελεί αντικείμενο της διαφοράς που έχει υποβληθεί στο δικαστήριο. Επομένως, καταλήγει το Finangericht, δημιουργείται *αδιέξοδο*, με μόνη δυνατή λύση την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριό μας.

3. Περνώ λοιπόν στην εξέταση του πρώτου ερωτήματος και διαπιστώνω ότι ούτε η προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, ούτε το παραπέμπον δικαστήριο αναφέρουν σαφώς τους λόγους, για τους οποίους αμφισβητείται το κύρος της απόφασης. Πάντως, όπως ανέφερα, από τη Διάταξη περί παραπομπής, προκύπτει ότι το παραπέμπον δικαστήριο αναφέρεται είτε σε τυπικά ελαττώματα είτε σε νομική πλάνη, ιδίως δε στην παράβαση των κανόνων που καθορίζουν τον επιστημονικό χαρακτήρα μιας συσκευής. Πράγματι, μόνο υπ' αυτή την έννοια μπορεί να εκληφθεί η αναφορά του στην υπόθεση Control Data.

Αρχίζω από την αιτίαση που αφορά τον τύπο. Όπως είναι γνωστό, στις αποφάσεις του είδους αυτού αποδίδεται συνήθως έλλειψη επαρκούς αιτιολογίας. Δεν νομίζω, εντούτοις, ότι τέτοια αιτίαση μπορεί να διατυπωθεί όσον αφορά την επίδικη απόφαση, η αιτιολογία της οποίας, είναι μεν συνοπτική, αλλά όχι μέχρι του σημείου να συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου. Το Δικαστήριο ασχολήθηκε ρητώς με το πρόβλημα αυτό στην απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 1984, υπόθεση 185/83, που δεν έχει δημοσιευτεί ακόμα στη Συλλογή. Στην απόφαση αυτή αναφέρεται ότι μολονότι είναι αλήθεια ότι από την αιτιολογία, την οποία επιβάλλει το άρθρο 190 της Συνθήκης, πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή ο συλλογισμός της κοινοτικής αρχής, ώστε να επιτρέπει στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν την αιτιολογική βάση του ληφθέντος μέτρου για να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους, ωστόσο η αιτιολογία δεν απαιτείται να εξειδικεύσει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία.

Το Δικαστήριο προσθέτει ότι, πράγματι, το ζήτημα κατά πόσον η αιτιολογία μιας αποφάσεως είναι σύμφωνη με τις επιταγές αυτές πρέπει να κριθεί όχι μόνο βάσει της διατυπωσεώς της αλλά και των συμφραζομένων, καθώς και του συνόλου των νομικών κανόνων που διέπουν το σχετικό θέμα. Εν προκειμένω, ο λακωνικός χαρακτήρας της αποφάσεως δεν εμποδίζει η αιτιολογία να ανταποκρίνεται στις ελάχιστες απαιτήσεις του άρθρου 190. Πράγματι, η πράξη απευθύνεται στα κράτη μέλη, οι εμπειρογνώμονες των οποίων έχουν μετάσχει στις συνεδριάσεις της επιτροπής δασμολογικών ατελειών και γνωρίζουν επαρκώς την υπόθεση, ώστε να είναι σε θέση να εκτιμήσουν το περιεχόμενό της. Εξάλλου, η πράξη περιέχει τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για να μπορέσει το ενδιαφερόμενο επιστημονικό ίδρυμα ή η εισαγωγέας επιχείρηση να εκτιμήσει αν η απόφαση έχει ελάττωμα λόγω προδήλης πλάνης ή καταχρήσεως εξουσίας (σκέψεις 38 και 39).

Επομένως, βάσει αυτών ακριβώς των απλών αρχών θα πρέπει να εκτιμώνται οι αποφάσεις περί ατελείας· όπως δε έχω αναφέρει, όποιος εφαρμόσει τις αρχές αυτές στην υπό κρίση απόφαση θα πρέπει να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η απόφαση αυτή δεν είναι δυνατό να επικριθεί. Θα προσθέσω ότι, κατά την άποψή μου, η απόφαση αυτή δεν πάσχει ούτε από απόψεως ουσίας. Γνωρίζουμε ότι ο παραπέμπων δικαστής θεωρεί ότι η απόφαση Control Data του παρέχει ενδείξεις περί του αντιθέτου. Νομίζω, εντούτοις, ότι δεν ενδείκνυται η αναφορά στην απόφαση αυτή. Στην υπόθεση Control Data, η Επιτροπή υποστήριξε ότι ένας υπολογιστής δεν μπορεί ποτέ, *εξ ορισμού*, να θεωρηθεί επιστημονική συσκευή. Δεν διέπραξε, όμως, το ίδιο σφάλμα στην υπό κρίση περίπτωση, όπου, χωρίς καθόλου να διατυπώσει οποιοδήποτε αξίωμα, κατέληξε στην απόφασή της εξετάζοντας τα χαρακτηριστικά του οργάνου βάσει των κριτηρίων που καθόριζε η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.

4. Με το *δεύτερο ερώτημα*, το παραπέμπον δικαστήριο ζητεί να πληροφορηθεί ποια είναι τα αποτελέσματα των αποφάσεων που εκδίδει η Επιτροπή στον τομέα των δασμολογικών ατελειών. Υπενθυμίζω ότι οι πράξεις αυτές εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 6, του κανονισμού 2784/79 (GU L 318, σ. 32), κοινοποιούνται σε όλα τα κράτη μέλη μέσα σε δύο βδομάδες από την έκδοσή τους και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα (σειρά L).

Οι αποφάσεις αυτές μπορούν να είναι είτε θετικές είτε αρνητικές. Θετικές είναι οι αποφάσεις, με τις οποίες αναγνωρίζεται ότι το όργανο ή η συσκευή συγκεντρώνει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την ατελή εισαγωγή· είναι προφανές ότι οι τελωνειακές αρχές των κρατών οφείλουν να τηρούν τις προϋποθέσεις αυτές όσον αφορά την εισαγωγή όχι μόνο της συγκεκριμένης συσκευής, αλλά όλων των συσκευών του ιδίου τύπου και σήματος. Αφετέρου, εφόσον οι επιλογές της Επιτροπής υπαγορεύονται από την τεχνική πρόοδο, οι αποφάσεις αυτές, δεν μπορούν παρά να έχουν περιορισμένα μόνο διαχρονικά αποτελέσματα. Προτείνω, στο θέμα αυτό, να εφαρμόσει το Δικαστήριο κατ' αναλογία το άρθρο 8 του κανονισμού 2784/79, το οποίο ορίζει ότι η προθεσμία ισχύος των αδειών ατελούς εισαγωγής είναι εξάμηνη.

Όσον αφορά τις αρνητικές αποφάσεις, είναι γνωστό ότι η ατελής εισαγωγή μπορεί να μην παρασχεθεί α) διότι το όργανο δεν έχει επιστημονικό χαρακτήρα, β) διότι συσκευές ισοδύναμης επιστημονικής αξίας κατασκευάζονται στην Κοινότητα. Ποια είναι η έκταση εφαρμογής των αποφάσεων αυτών; Για τις αποφάσεις που εμπίπτουν στην περίπτωση β) η απάντηση είναι αρκετά εύκολη. Όπως παρατήρησα στις προτάσεις μου στην υπόθεση 4/84, Πανεπιστήμιο Goethe, οι κοινοτικοί κανονισμοί απαιτούν να λαμβάνονται οι αποφάσεις περί ισοδυναμίας μετά από εξέταση των χαρακτηριστικών της συσκευής, σε σχέση με τις *συγκεκριμένες* εργασίες που πρόκειται να πραγματοποιηθούν, ή για να χρησιμοποιήσω τις λέξεις των αποφάσεων του Δικαστηρίου, σε σχέση με τα « πειράματα για τα οποία ο χειριστής προορίζει τη συσκευή ». Από αυτό έπεται ότι η απόφαση είναι ατομική: ισχύει δηλαδή μόνο για την επίδικη συσκευή.

Οι αποφάσεις που εμπίπτουν στην περίπτωση α) παρουσιάζουν ακόμα λιγότερα προβλήματα. Όπως και οι θετικές αποφάσεις, παράγουν αποτελέσματα erga omnes· αλλά, δεδομένου ότι δεν υπάρχει αντίστροφη τεχνική πρόοδος, τα αποτελέσματα των αποφάσεων αυτών δεν περιορίζονται διαχρονικά. Επομένως, από τη στιγμή που μία συσκευή θεωρηθεί ότι δεν έχει επιστημονικό χαρακτήρα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αρνούνται συνεχώς το ευεργέτημα της ατελούς εισαγωγής σε όλες τις συσκευές του ίδιου τύπου και σήματος. Μπορεί, όπως φοβάται ο παραπέμπων δικαστής, το γεγονός αυτό να έχει αρνητική επίπτωση στη δικαστική προστασία του εισαγωγέα; Νομίζω ότι η απάντηση στο ερώτημα αυτό παρέχεται από την ίδια την παρούσα διαδικασία. Εξακολουθούν να ισχύουν όλες αυτές οι εγγυήσεις για τον εισαγωγέα.

Μία τελευταία παρατήρηση. Σε αντίθεση με την περίπτωση της συσκευής που απετέλεσε το

αντικείμενο της απόφασης 82/932 η συσκευή που αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς ενώπιον του Finanzgericht είναι εφοδιασμένη με « interface », δηλαδή ένα όργανο, προορισμός του οποίου είναι να καταστήσει δυνατή ή να διευκολύνει τη σύνδεση της συσκευής αυτής με άλλες συσκευές. Πάντως, το δεδομένο αυτό δεν επηρεάζει τα συμπεράσματα, στα οποία κατέληξα. Πράγματι, δύο εκδοχές υπάρχουν: ή το interface είναι ανεξάρτητο όργανο, οπότε τίθεται το ερώτημα αν μπορεί να ισχύσει ως προς αυτό το ευεργέτημα της ατελούς εισαγωγής· ή ότι, το πιθανότερο, έχει χαρακτήρα παραρτήματος οπότε, σύμφωνα με την κοινοτική ρύθμιση, θα ισχύσει ως προς αυτό η ρύθμιση που ισχύει για την κύρια συσκευή (πρβλ., τελευταίως, απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 1984, υπόθεση 236/83, Πανεπιστήμιο Αμβούργου κατά Hauptzollamt Münich-West, Συλλογή 1984, σ. 3849).

5. Για όλους τους λόγους που ανέπτυξα μέχρι τώρα, προτείνω να δώσει το Δικαστήριο τις εξής απαντήσεις στα ερωτήματα που του υπέβαλε, με Διάταξη της 15ης Μαρτίου 1984, το Finanzgericht Baden-Württemberg στο πλαίσιο της υπόθεση μεταξύ Deutsche Forschungs- und Versuchsanstalt für Luft- und Raumfahrt της Κολωνίας και Hauptzollamt Stuttgart-West:

1) Είναι έγκυρη η απόφαση 82/932 της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 1982, η οποία ορίζει ότι η εισαγωγή της συσκευής με την ονομασία « Hewlett Packard — digital signal analyzer, model HP 5420 A » δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ατελώς ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου.

2) Η εν λόγω απόφαση πρέπει να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι αφορά όχι μόνο τη συσκευή, την οποία αναφέρεται ρητώς, αλλά όλες τις συσκευές του ιδίου τύπου και σήματος.